

میدان و نظم گفتمانی در بوف کور

واژگان کلیدی

* میدان گفتمان

* نظم گفتمان

* زمینه

* زبان

* بوف کور

علی تسلیمی* taslimy1340@yahoo.com

دانشیار زبان و ادبیات فارسی دانشگاه گیلان

چکیده:

تحلیل گفتمان حتی از نوع انتقادی‌اش اگرچه هنوز جای کار دارد، در حوزه‌های متفاوت علوم انسانی تکراری شده است. اما «نظم گفتمانی» فرکلاف که با «زمینه» ی‌بورديو پیوند خورده است در تقابل با «میدان گفتمانی» لاکلو تازگی دارد. زمینه، قلمرو اجتماعی آزاد و منطق ویژه‌ای دارد. عاملان یک زمینه چون سیاست، رسانه، دانشگاه، دین، ادبیات و ورزش به هدف یگانه‌ای می‌اندیشند. آن‌ها با این‌که اختلاف‌هایی در درون زمینه‌ی خود دارند، همان‌جا با همدیگر پیوند می‌خورند. همه‌ی این زمینه‌های متفاوت نیز همین‌گونه در زمینه‌ی بزرگتری به نام قدرت گرد هم می‌آیند. نظم گفتمان هم به گفتمان‌هایی که می‌توانند هم‌سو شوند، وحدت می‌بخشد، اما میدان گفتمانی‌جایی‌گاهی برای نشانه‌های طردشده‌ی گفتمان‌های دیگر است. از نتایج مقاله این است که در **بوف کور** هدایت یک میدان گفتمانی وجود دارد که نشانه‌های گفتمان‌های دیگر را بایگانی می‌کند تا تغییری رخ ندهد. همچنین زمینه‌ای دارد که در آن عاملانی را جذب می‌کند که گفتمان خود را رها کرده‌اند.

این مقاله به بررسی رمان **بوف کور** بر پایه‌ی نظریات بورديو، فرکلاف و لاکلو به روش تحلیلی و با هدف معرفی گفتمان رمان حاضر می‌پردازد.